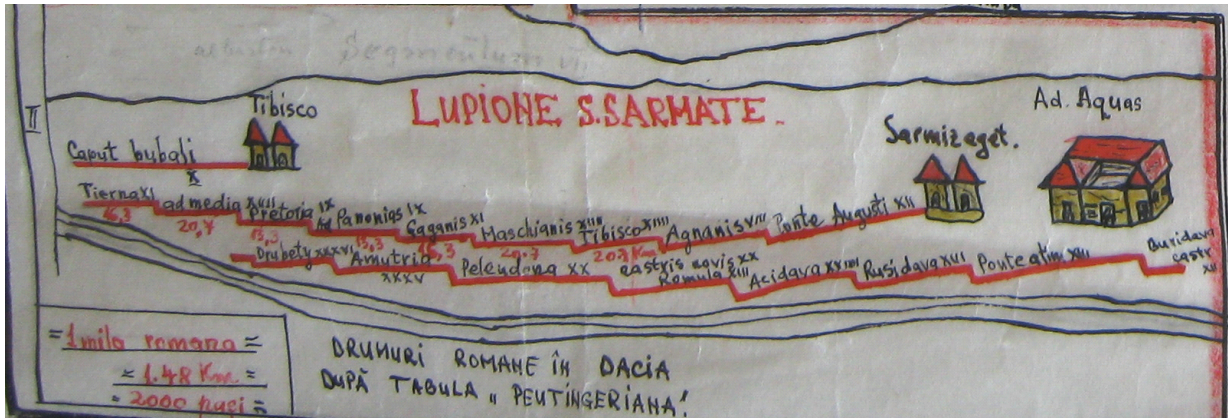

*CHARTA Lumii (ORBIS PICTUS) de CASTORIU,
sau așa numita tabula PEUTINGERIANA
Tratat istoric, geografic și critic*

De P. Broșteanu

Fragment preluat din revista TRANSILVANIA - Foaia Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român, Nr. 6, SIBIU, 15 IUNIE 1891, Anul XXII

....

De la *ad Mediam* (Mehadia), rețeaua se ține încă o bucațică, în valea *Bela Recăi*, apoi părăsește această vale, la gura râulețului Petnic îndreptându-se și urcându-se pe valea acestui râuleț în sus, până ce ajunge la înălțimile care despart regiunea *Tiernei* și a afluenților ei, de cea a râului *Nera* și aicea, la satul *Lăpușnicel*, trebuie căutată, după părerea noastră, stațiunea rom. *Praetorio*, corespunzând cu locul acesta chiar și distanța de pe harta lui *Castoriu* cu 9 m.r. (mila romană - circa 1,48 km, n.n.) = 13,3 km.

Ne rămâne acuma, să stăverim (stabilim, n.n.), rețeaua mai departe, de la *Praetorio* până la *ad Pannonias*, cu 9 m.r. = 13,3 km:

- *ad Pannonias* până la *Gaganz* cu 11 m. r. = 15,3 km,
- *ad Gaganis* la *Maseliana* cu 14 m.r. = 20,7 km,
- *ad Maseliana* la *Tiviscum* cu 14 m.r. = 20,7 km,

va să zică până la gura *Streiului* cu 48 m.r. = 70 km.

Am cercetat-o aceasta și noi, dar n-am putut reuși, pentru că depărtarea de la *Lăpușnicel* (*Praetorio*), până la gura *Streiului* (*Tiviscum*), pe harta statului major austriac, nu face mai mult decât 37 m.r. = 56,7 km, adică mai puțini cu 9 m.r. = 13,3 km, decât suma de sus a distanțelor de pe harta lui *Castoriu*. Această împrejurare ne-a constrâns să aruncăm o privire asupra situațiunii locale din prejurul satului *Lăpușnicel* și a ne gândi, că oare nu va fi undeva în apropiere vreo pozițiune mai însemnată, care ne-ar indica necesitatea staveririi (stabilirii, n.n.), unei stațiuni laterale, o presupunere impusă nouă, chiar și atât de numirea staț. proxime *ad Pannonias*, cât și de diferența distanței de 9 m.r. = 13,3 km și într-o adevăr va afla, că de la, *Lăpușnicel* spre vest către *Pannonia - ad Pannonias* - se află valea râului *Nera*, iar într-o depărtare de 9 m.r. = 13,3 km, pe valea acestui râu, este situată o comună cu numelc *Prilipeț*, la întrebarea mea, că oare se află în această comună sau împrejurul ei vreo urmă de ruine sau de zidiri vechi romane, am primit de la Rev. d. *Mihai Blidariu*, paroh și asesor consistorial din *Prilipeț*, o epistolă datată din 19 Noiembrie 1888, cu următorul cuprins:

Spectabile (Respectabile, n.n.) Domnule!

La prețuita corespondență a Spectat. D-Tale din 13, l.c. (luna curentă, n.n.), am onoare a-ți comunica următoarele:

În apropierea comunei Prilipeț, cale de 3 - 4 minute, abia se mai cunosc urmele unui drum foarte vechi, lângă care într-un loc mai înalt (un vârf de deal), așa numit încă din vechime „*Comoara*“, au aflat locuitorii din *Prilipeț* multe pietre cioplite (*Steinmez*). Tot în jurul acestui deluț, acum doi ani, s-au aflat mai multe pietre cioplite foarte mari, de câte 2 metri și mai bine de lungi, late de 1 metru, din care s-au făcut trepte, mese și scaune lungi, deplin corespunzătoare; pietrele cele mai mari s-au aflat cam la un loc, în formă de sicriu; s-au aflat și oase de oameni; între pietrele acestea, pe una mai mică, s-a văzut o figură de om cioplită și oareșcare inscripțiune nelegibilă; parte din aceste pietre s-au transportat la Bozovici; observ că în urma acestei descoperiri, făcându-se arătare la muzeul din B.-Pesta, a fost trimis de acolo un inspector, carele venind în fața locului a constatat, că aci ar fi fost vreun sat din vechime și că sub pământ s-ar afla cantități mari de pietre de soiul sus arătat. Numele de „*comoară*“ se trage din vechime, moștenit din generațiune în generațiune până la noi, și sub pretinsa „*Comoară*“, pe timpul graniței au lucrat ostașii companiei, ca să descopere „*Comoara*“, dar fără rezultatul dorit; am lucrat și noi, acum 2 ani, pe vârful acelu deluț, făcând șanțuri adânci, dară am aflat numai oase de oameni și ici colea câte un dărap (bucată, n.n.), de cărămizi și var neastîmpărat; se dă cu socoteală, că aici ar fi fost o biserică, sau oareșicare castel“.

„Drumul, despre care spusei mai nainte, trage drept la aceea „*Comoară*“, dacă s-ar mai săpa la acest loc, D-zeu știe ce s-ar mai descoperi“.

„Sperând că după cele până acum descoperite voi fi satisfăcut cererea D-Voastră sunt etc.“

După cele expuse de Rev. d. Blidariu noi înclinăm a pune staț. rom. *ad Pannonias* lângă satul *Prilipeț*.

...